

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет романо-германської філології

ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
для студентів

спеціальності: 035 Філологія
спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно) – перша англійська
освітньої програми: Мова і література (англійська)
рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

Київ – 2024

Розробники:

Сажко Лілія Антонівна, кандидат педагогічних наук, професор кафедри германської філології
Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології

Якуба Валентина Володимирівна, гарант програми, кандидат філологічних наук, доцент

Програму розглянуто і затверджено на засіданні
Вченої ради факультету романо-германської філології
Протокол від 19 березня 2024 р., № 2

Голова Вченої ради _____ Валентина ЯКУБА

Затверджено на засіданні кафедри
германської філології
протокол № 2 від 26 лютого 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Русудан МАХАЧАШВІЛІ

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ.....	4
1.1. Процедура проведення комплексного спиту.....	5
1.2. Загальні вимоги до рівня фахової компетентності студентів.....	5
1.3. Організація роботи екзаменаційної комісії	5
2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ.....	6
2.1. Структура кваліфікаційного екзамену	6
2.2.1. Зміст кваліфікаційного екзамену	6
2.2.2. Орієнтовні питання кваліфікаційного екзамену	10
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОМПОНЕНТІВ ЕКЗАМЕНУ.....	11
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	12

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумкова атестація студентів включає перевірку й оцінку теоретичної та практичної підготовки студентів-філологів спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ, рівень вищої освіти ПЕРШИЙ (бакалаврський), освітня програма МОВА І ЛІТЕРАТУРА (англійська), спеціалізація 035.041.01 ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно), перша – англійська, друга іноземна – німецька, і проводиться у формі кваліфікаційного екзамену. Для його проведення організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

Мета кваліфікаційного екзамену полягає у перевірці сформованості мовної, мовленнєвої, лінгвістичної та соціокультурної компетентностей, а також визначення рівня готовності здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня до здійснення професійних функцій філолога, фахівця з другої (німецької) іноземної мови.

До складання екзамену допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану. Завдання підібрані та сформульовані на основі фахових компетентностей, що сформувалися у процесі вивчення основних предметів вибіркового блоку «Друга іноземна мова (німецька)»:

ЗК 9, 11; ФК 2, 8, 10, 13-16, а також досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН- 10, 12, 15, 17, 20.

Загальні компетентності:

ЗК9 - Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК):

ФК2 - Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК8 - Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10 - Здатність здійснювати літературознавчий, лінгвістичний та спеціальний бфілологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК13 - Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

ФК14 - Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

ФК15 - Інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

ФК16 - Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає: знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії.

Програмні результати навчання:

ПРН 10 - Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН-12 - Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН-15 - Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 17 - Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 20 - Володіти мовою фаху на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестація випускників здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної програми. Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час атестації бакалаврів у терміни, що передбачені навчальним планом. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених спеціальністю 035 ФІЛОЛОГІЯ, освітній рівень ПЕРШИЙ (бакалаврський), освітня програма **МОВА І ЛІТЕРАТУРА (англійська)**, спеціалізація 035.041 **ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно)**, перша – англійська з використанням методів комплексної діагностики. Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки, є змістовні модулі дисциплін.

Атестація якості підготовки бакалавра щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої програми здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією вищого навчального закладу з цього фаху. Голову та склад ЕК затверджує Вчена рада Університету, як зазначено в Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в університеті Грінченка (редакція 2023 року).

Процедура кваліфікаційного екзамену

До початку екзаменів на основі узагальнених завдань випускові кафедри розробляють зміст, критерії, вимоги до екзамену, оформлені у вигляді програми кваліфікаційного екзамену, підбирають та укладають матеріали, створюють екзаменаційні білети. Кваліфікаційний екзамен бакалаври складають за розробленими і затвердженими екзаменаційними матеріалами, які спрямовані на виявлення у студентів вміння застосовувати інтегровані знання вивченого матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Екзамен проводиться німецькою мовою. Під час відповіді студента помилки й неточності не виправляються, при цьому недоліки, неточності й змістовні лакуни відповіді кожного студента заносяться до протоколу. Усі члени комісії слухають і оцінюють кожного студента, ведуть індивідуальний протокол, задають додаткові, уточнюючі й перевіірочні питання. Після завершення своєї відповіді студент може залишитися й слухати відповіді інших, або піти з аудиторії та чекати оголошення результатів екзамену.

Після відповіді останнього студента, комісія радиться щодо оцінювання кожного студента на основі індивідуально виставлених рейтингів по кожному компоненту відповіді, використовуючи власні протоколи й нотатки. У разі суперечливих оцінок від різних екзаменаторів голова Екзаменаційної комісії має два голоси та приймає остаточне рішення щодо конкретної суперечливої ситуації. Екзамен закінчується оголошенням фінального рейтингу кожного студента.

Загальний зміст кваліфікаційного екзамену

На екзамені студенти повинні продемонструвати вільне володіння другою іноземною мовою в обсязі програмних вимог рівня B2-C1. Компетентнісні вимоги до цього рівня володіння мовою такі:

- Студент може розуміти широкий спектр достатньо складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення.
- Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних з пошуком засобів вираження.
- Може ефективно і гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та роботі.
- Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, засобами зв'язності та дискурсивними маркерами висловлювання.

Студенти повинні також володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами другої іноземної мови, вміти правильно реалізовувати цю норму в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях.

Організація і робота екзаменаційної комісії

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації – атестаційних і кваліфікаційних екзаменів та діє протягом календарного року. До складу комісії входять викладачі випускових та профільних кафедр, провідні фахівці галузі, які викладають фахові предмети на цій спеціальності. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку роботи.

Графік роботи комісії затверджується ректором.

Регламент засідань ЕК встановлює її голова.

Рішення ЕК про оцінку, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту і кваліфікацію приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносяться:

- оцінки складання кваліфікаційного екзамену;
- запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК;
- здобуті освітній рівень і кваліфікація;
- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу. Звіти голів ЕК і результати атестації обговорюються на засіданні Вченої ради факультету.

Процедура проведення екзамену

Кваліфікаційний екзамен складається з двох частин – письмової (тестової) та усної.

Для об'єктивного визначення рівня фахових знань студентів проводиться письмовий лексико-граматичний тест, який включає питання типу «множинний вибір». Тест проводиться на початку екзамену. Його обсяг – 50 питань, кожне з яких дає 1 бал за правильну відповідь до загального рейтингу за екзамен. Тест виконується на базі системи Moodle у спеціальному

ЕНК. Кожен студент має 1 спробу виконання тесту, його тривалість – до 60 хвилин. Тест відкривається для доступу усім студентам групи одночасно на початку екзамену, його виконання повинно бути самостійним, без використання додаткових джерел. У разі проведення екзамену онлайн, хід роботи студентів над тестом фіксується на відео із включеними камерою та мікрофоном.

Незалежно від кількості правильних відповідей та отриманих балів за тестову частину, усі студенти допускаються до складання усної частини кваліфікаційного екзамену. Оцінка, отримана за результатами письмової частини, є складовою єдиної оцінки екзамену з атестації здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Зразок тестового завдання:

1. Welche Zeit drückt das Perfekt aus?
  - a) Zukunft
  - b) Gegenwart
  - c) Vergangenheit in der mündlichen Sprache
  - d) Vergangenheit in der geschriebenen Sprache

2. Was kennzeichnet der Konjunktiv II?
  - a) irreale Bedingung, irrealen Wunsch und Vergleich, höfliche Bitte
  - b) Wirklichkeitsformen
  - c) Befehlsformen

3. Welche Präposition passt zu diesem Satz?

Manche Menschen sind im Urlaub gerne faul und lassen sich verwöhnen, ... andere extreme Abenteuer suchen.

- a) während
- b) vor
- c) bei

4. Wählen Sie den entsprechenden Begriff.

Ein Mensch, der weder lesen noch schreiben kann.

- a) der Forscher
- b) der Täter
- c) der Analphabet

Зразок практичного завдання

У білеті містяться завдання, які студент має виконати, опрацювавши матеріали, що закріплені за цим номером білета, маючи до 30 хвилин на підготовку до відповіді.

Зразок білету:

Білет № 1

1. Erfüllen Sie den Test auf der Moodle- Plattform.
2. Lesen Sie den Text, bestimmen Sie den Hauptgedanken. Übersetzen Sie den kursiv gedruckten Abschnitt ins Ukrainische.
3. Analysieren Sie grammatische und lexikalische Besonderheiten des unterstrichenen Satzes.
4. Kommentieren Sie den Inhalt des Textes, äußern Sie Ihre Meinung. Entwickeln Sie das Thema des Textes.

Зразок тексту:

Text

Deutschland als Reiseland

Deutschland als Reiseland – beliebt bei den Deutschen und bei immer mehr Touristen aus dem Ausland. Einige Fakten:

Auf 357.020 km² dehnt sich die Bundesrepublik in alle Himmelsrichtungen aus. Etwa 82 Millionen Menschen leben im Land der „Dichter und Denker“. Die Hauptstadt ist Berlin. Sie symbolisiert die Deutsche Einheit, war doch die Stadt vorher in West- und Ost-Berlin geteilt. Die DDR existiert seit dem 3.10.1990 nicht mehr und die beiden Stadt-Hälften sind wieder miteinander verschmolzen. Die Deutschen sprechen Deutsch, aber auch andere Sprachen werden gesprochen. Schließlich leben in der BRD etwa 7,3 Millionen Menschen aus anderen Ländern. In Deutschland bezahlt man seit dem 1. Januar 2002 mit dem EURO.

Die Deutschen sind bewegungsfreudiges Volk. Über das ganze Land spannt sich ein feinmaschiges Straßen- und Schienennetz. Von Hamburg bis nach München und von Köln bis nach Berlin und darüber hinaus – alles ist mit Auto, Bahn, Bus, Flugzeug und sogar mit dem Fahrrad leicht und schnell zu erreichen. Und auch die Wasserstraßenliebhaber kommen auf ihre Kosten: Von Lübeck, Kiel und Rostock legen Schiffe in Richtung Norwegen, Schweden, Finnland, Estland und Litauen ab. Aber auch Flüsse wie Rhein, Donau oder Main sind altbewährte Verkehrswege.

Das „Reiseland“ Deutschland ist außerdem reich an Natur und Landschaften. Es gibt viele Oasen wertvoller Kultur- und Naturlandschaften. Diese Oasen nennt man in Deutschland Nationalparks. Im Norden kann man seinen Badeurlaub verbringen und dabei durch das Watt wandern sowie im Süden mit den Bergziegen um die Wette klettern.

Der Deutsche trinkt Bier auf dem Oktoberfest, natürlich in Lederhosen und mit Seppelhut. Deutschlands Ureinwohner sind blond, haben blaue Augen, sind kühl und abweisend. Sie ernähren sich am liebsten von Würstchen mit Sauerkraut. Und die deutsche Musik besteht nur aus Beethoven und Bach.

Klischees und Vorurteile über „die Deutschen“.

Immer wieder gerne bemüht, wenn es darum geht, die Frage zu beantworten, was denn nun „typisch deutsch“ sei. Was kann typisch sein für ein Land, in dem mehr als 80 Millionen Menschen leben? Vielleicht ist es ja typisch, dass es den Deutschen manchmal schwer fällt, positiv über sich selbst zu reden? Ihnen fällt gerade auch nichts ein? Wie wär's damit: gastfreundlich, freigebig und hilfsbereit. Gerne auch pünktlich, engagiert und arbeitsam. In jedem Fall hat in den letzten Jahrzehnten – nicht zuletzt durch die vielen Migrantinnen und Migranten, die hier leben – die deutsche Gesellschaft so viel Vielfalt und Toleranz gewonnen, dass manches Klischee einfach nicht mehr greift.

Wer aber heute mit offenen Augen nach Deutschland kommt, wird überrascht sein. Deutsche lachen gern und genießen ihr Leben in einem gemütlichen Café. Die Mentalität der Menschen ist in manchen deutschen Regionen den europäischen Nachbarn ähnlich. Das moderne Deutschland ist viel zu abwechslungsreich und vielschichtig, um sich in wenige Worte fassen zu lassen. Hier gibt es jeden Tag etwas Neues, „Typisches“ zu entdecken. Und das ist nun wirklich „typisch deutsch“.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

При виставленні підсумкової оцінки за екзамен усі складові питання вважаються рівноцінними. Кожен вид роботи оцінюється за шкалою ECTS («А», «В», «С», «D», «E», «F»).

Кількість балів за екзамен обчислюється як сума з усіх отриманих балів за тестову та усну частини. Кожен екзаменатор веде протокол оцінювання, робить нотатки помилок студента під час усної відповіді та підраховує бали за кожен компонент білета. Під час відповіді екзаменатори не зобов'язані вказувати на мовні й мовленнєві помилки студента, але

можуть виправляти ті помилки, які унеможливають успішну відповідь. Після відповідей студентів екзаменаційна комісія зводить до середнього арифметичного індивідуальні бали кожного члена комісії та виводить загальний рейтинг за відповіді на усі завдання. Оцінка за екзамен є колегіальним рішенням усіх членів на підставі обчислених рейтингів.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Стобаль на шкала	Рейтинг	Критерії оцінювання
90-100	A	Відмінний рейтинг має студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмного матеріалу, демонструє повне розуміння тексту; логічно викладає зміст прочитаного з доцільним використанням мовних засобів, вільно володіє ідіоматикою, фонетично правильним мовленням, не допускає у відповіді грубих помилок; допускається до 4 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які не впливають на розуміння висловлювання.
82-89	B	Відповідь студента демонструє всебічні, систематичні й глибокі знання програмного матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, матеріал викладено послідовно, із застосуванням теоретичних знань з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань; допускається до 6 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які частково впливають на розуміння висловлювання
75-81	C	Студент демонструє повне розуміння тексту; логічно викладає зміст прочитаного з доцільним використанням мовних засобів, вільно володіє ідіоматикою, фонетично правильним мовленням, не допускає у відповіді грубих помилок; допускається до 8 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які частково впливають на розуміння висловлювання.
69-74	D	Студент в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі під час виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології, допускається до 10 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які суттєво впливають на розуміння висловлювання
60-68	E	Студент коротко, схематично, але в основному правильно відповідає на питання; викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі під час виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології, неправильно і недоцільно вживає одноманітні лексичні одиниці та граматичні структури, допускається до 12 лексико-граматичних, стилістичних та фонетичних помилок, які суттєво впливають на розуміння висловлювання
1-59	F	Незадовільний рейтинг отримує студент, який не може розкрити основний зміст питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі лексичні та граматичні помилки, які унеможливають розуміння та спотворюють зміст.

ОРИЄНТОВНІ ПИТАННЯ, ВИНЕСЕНІ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Лексична компонента:

I. Особистісна сфера

- Повсякденне життя і його проблеми.
- Характер людини.
- Здоровий спосіб життя.
- Світ захоплень. Дозвілля, відпочинок.
- Особистісні пріоритети. Плани на майбутнє, вибір професії.
- Значення спорту в нашому житті.
- Проблема людських стосунків.
- Обов'язки та права людини.

II. Публічна сфера

- Навколишнє середовище.
- Подорожі, екскурсії.
- Культура і мистецтво в Україні та Германії.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ.
- Людина і довкілля.
- Науково-технічний прогрес.
- Германія у світовій спільноті.
- Свята, знаменні дати, події в Україні та Германії.
- Традиції та звичаї в Україні та Германії.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.
- Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та Германії.

III. Освітня сфера

- Освіта, навчання, виховання.
- Університетське життя.
- Улюблені навчальні предмети.
- Система освіти в Україні та Германії.
- Іноземні мови у житті людини.
- Навчання за кордоном

Граматична компонента:

1. Іменник. Число і рід іменника. Рід складних іменників, скорочень. Іменники з подвійним родом. Відмінювання іменника. Особливості відмінювання власних та географічних назв.
2. Артикль. Слова з функціями артиклю.
3. Прикметник. Число і рід прикметників; типи відмінювання прикметників. Коротка та повна форми. Ступені порівняння прикметників.
4. Займенник.
5. Числівник. Класифікація та вживання в німецькій мові.
6. Прийменник.
7. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників в німецькій мові.
8. Дієслово. Особові й неособові форми дієслова. Неособові (іменні) форми дієслова: інфінітив, його види; дієприкметники (партицип I; партицип II), дієслівні й іменні особливості, функції, лексичні обмеження дієприкметників у ролі означень, ад'єктивізація та субстантивізація дієприкметників. Категорія часу. Форми вираження часових значень. Граматична категорія стану: актив, пасив з дієсловом *werden*, статив (дієслово *sein* та партиципII), рефлексив. Тричленний, двочленний пасив, безсуб'єктна форма.

Співвідношення агенсу і пацієнсу та синтаксичних суб'єкта та об'єкта. Граматична категорія способу, її місце в полі модальності. Індикатив, кон'юнктив I (презентні форми) і кон'юнктив II (претеритальні форми), імператив. Неособові форми дієслова.

9. Прийменники. Розподіл прийменників за відмінюванням: прийменники знахідного відмінку, прийменники родового відмінку, прийменники давального відмінку, прийменники подвійного відмінку. Вживання прийменників у реченні.
10. Сполучники німецької мови: субординовані та координовані сполучники. Поняття сурядності та підрядності. Заперечення, частки та вигуки німецької мови. Класифікація та вживання.
11. Просте речення. Типи речень. Класифікація простих речень за різними критеріями: розповідні, питальні, наказові, окличні; нейтральні та емоційно забарвлені; поширені та непоширені; повні і неповні; дієслівні та іменні; особові, загально-особові, неозначено-особові, безособові; стверджувальні та заперечні; засоби вираження заперечення - явні та латентні.
12. Складне речення. Види складного речення: складносурядне та складнопідрядне; синтаксичні зв'язки між конститuentами складних речень. Складносурядне речення (паратаксис): складносурядні речення і послідовність простих речень, їх різниця; роль інтонації та пунктуації в оформленні складносурядного речення; семантика відношень між елементарними реченнями в складносурядному комплексі; семантичні типи складносурядних речень і засоби їх зв'язку; порядок слів.
13. Складнопідрядне речення (гіпотаксис). Особливості синтаксичного зв'язку між головними та підрядними реченнями; автосемантів та синсемантів (формальна і семантична); головної і підрядної частини речення; ознаки підрядного речення; засоби зв'язку між елементарними реченнями; кореляти; традиційна класифікація підрядних речень за різними критеріями: за місцем підрядної частини по відношенню до головної; за засобом зв'язку; за семантикою та синтаксичною функцією.

Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі першого (бакалаврського) освітнього рівня, які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідною освітньою програмою та кваліфікацію бакалавра філології.

Для присвоєння професійної кваліфікації «Вчитель німецької мови» необхідно скласти Кваліфікаційний екзамen з німецької мови не нижче 75 балів,

Університет не має жодних зобов'язань щодо присвоєння професійної кваліфікації здобувачам освіти, які не виконали умови.

Студенти, які отримали незадовільну оцінку при складанні кваліфікаційного екзамену, відраховуються з Університету та одержують академічні довідки.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Fleer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
2. Franz Specht. Zwischendurch mal: Landeskunde. Deutsch als Fremdsprache. – München: Hueber Verlag. – 2012. – 100 S.
3. Jin, Friederike. Grammatik aktiv : üben, hören, sprechen / Deutsch als Fremdsprache - Grammatik aktiv von Friederike Jin, Ute Voß - 1. Auflage, 4. Druck - Berlin : Cornelsen, 2015. - 256 S.
4. Michaela Perlman-Balme, Susanne Schwalb. Em neu. Deutsch als Fremdsprache: Niveaustufe B2. Hauptkurs: Kursbuch+Arbeitsbuch. –Ismaning: Max Hueber Verlag, 2008. Lektion 1-5.
5. Michaela Perlman-Balme, Susanne Schwalb. Em neu. Deutsch als Fremdsprache: Niveaustufe B2. Hauptkurs: Kursbuch+Arbeitsbuch. –Ismaning: Max Hueber Verlag, 2008. Lektion 6-10.

6. Menschen. A1, Kursbuch und Arbeitsbuch: Deutsch als Fremdsprache; Kursbuch / Charlotte Habersack; Angela Pude; Franz Specht - 1. Aufl. - Ismaning : Hueber, 2013.
7. Menschen. A2, Kursbuch und Arbeitsbuch: Deutsch als Fremdsprache; Kursbuch / Charlotte Habersack; Angela Pude; Franz Specht - 1. Aufl. - Ismaning : Hueber, 2013.
8. Schritte neu Grammatik, Niveau A1-B1 / Barbara Gottstein-Schramm, Susanne Kalender, Franz Specht. - 1. Aufl. - Ismaning : Hueber, 2016. - 216 S.
9. Grammatik - ganz klar! : Übungsgrammatik A1- B1 / Barbara Gottstein-Schramm; Susanne Kalender; Franz Specht - 1. Aufl. - München : Hueber, 2011 - 223 S.
10. Menschen B1, Kursbuch und Arbeitsbuch: [mit Lerner-DVD-ROM] / Julia Braun-Podeschwa; Charlotte Habersack; Angela Pude. - 1. Aufl.; 2. Druck. - München : Hueber, 2015.
11. Sicher! B1+, Kursbuch: Niveau B1+ / Michaela Perlmann-Balme; Susanne Schwalb. - 1. Aufl.. - Ismaning : Hueber, 2016.
12. Sicher! / B1+, Arbeitsbuch. Michaela Perlmann-Balme; Susanne Schwalb. - 1. Aufl.; 3. Druck. - Ismaning : Hueber, 2016. - 135 S.
13. Hering, Axel. Sicher! : Deutsch als Fremdsprache, Übungsgrammatik; Niveau B1+/B2/C1 / Axel Hering, Magdalena Matussek, Michaela Perlmann-Balme. - 1. Auflage. - München : Hueber Verlag, [2018]. - 240 S.
14. Белих О. М. Практика перекладу з німецької мови: методичні рекомендації / О. М. Белих. – Луцьк : П.П. Іванюк, 2014. – 95 с.
15. Євгененко Д.А., Кучинський Б.В., Білоус О.М., Воронкова Н.Р. «Лінгвокраїнознавство» німецькомовних країн: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 416 с.
16. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.
17. Паремська А.Д. Практична грамати́ка (німецька мова): Навч. посібн. / Д.А. Паремська. – 9-те вид., переробл. – К.: Арій, 2015. – 352 с.
18. Практика перекладу (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Кучер З.І., Орлова М.О., Редчиць Т.В. – 2-ге видання. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 464 с.
19. Практична грамати́ка німецької мови: теоретичний матеріал, комунікативні вправи і завдання для студентів: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/Д.А.Євгененко, О.М.Білоус, Б.В.Кучинський, О.І.Білоус. – 4-те видання. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 576 с.
20. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

ДОДАТКОВА

1. Rosa-Maria Dallapiazza, Eduard von Jan, Anja Schymann.Tangram 1. Deutsch als Fremdsprache: Kursbuch. – München.: Max Hueber Verlag, 2000. – 206 S.
2. Rosa-Maria Dallapiazza, Eduard von Jan, Anja Schymann.Tangram 1. Deutsch als Fremdsprache: Arbeitsbuch. – München.: Max Hueber Verlag, 2000. – 43 S.
3. Rosa-Maria Dallapiazza, Eduard von Jan, Anja Schymann.Tangram 2. Deutsch als Fremdsprache: Kursbuch. – München.: Max Hueber Verlag, 2000. – 298 S.
4. Rosa-Maria Dallapiazza, Eduard von Jan, Anja Schymann.Tangram 2. Deutsch als Fremdsprache: Arbeitsbuch. – München.: Max Hueber Verlag, 2000. –270 S.
5. Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.
6. DU 2 Deutsch für Germanistikstudenten, Lehrwerk für Studierende, Nova Knyha Verlag, 2011.
7. Ziel B2. Deutsch als Fremdsprache: Kursbuch. – München.: Max Hueber Verlag, 2012.
8. Кудіна О.Ф. Країни, де говорять німецькою: Навч. посібник з країнознавства. Вінниця: Нова книга, 2002. - 344 с.
9. Куленко В. Є. Deutsch: підручник для тих, хто вивчає німецьку мову як другу спеціальність. Вінниця: Нова книга, 2002. - 360 с.